

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Nytt fra Finanstilsynet

VFF Complianceseminar

29.10.2019

Britt Hjellegjerde og Didrik Løvvik

Tema

1

Betaling for
distribusjon

2

Referanseindeks

3

Observasjoner
fra tilsyn

4

Hvitvasking og
terrorfinansiering

5

Overtredelsesgebyr
etter vpfl

6

Periodisk
rapportering (KRT-
1011)

1

Betaling for distribusjon

Svakheter med tradisjonell modell

- Betalingen til distributør øker ved salg av fond med høyt forvaltningshonorar
- Distribusjonskostnadene fremstår skjult for kunden – tjenestene fremstår som gratis
- Tar ikke utgangspunkt i verdien av distributørens tjenester for kunden
- Betalingene varierer med størrelsen på forvaltningskapital
- Distribusjonsgodtgjørelse betales løpende uansett om det ytes noen tjeneste for kundene
- Betalingen vil variere med tegningsbeløp og fondets utvikling

Endringer i distribusjonsmodell pga MIFID II

- Verdipapirforetakene har begrenset adgang til å motta vederlag fra forvaltningsselskapene (andre enn kunden)
- Påvirker forvaltningsselskapenes muligheter til å betale for distribusjon av verdipapirfond
- Forbud ved uavhengig investeringsrådgivning og aktiv forvaltning, ellers strenge krav, herunder:
  - Kunden må motta en merkbar kvalitetsforbedrende tjeneste
  - Krav til proporsjonalitet (vederlaget må stå i forhold til den kvalitetsforbedrende tjenesten)

Nettoandelsklasser, eksempel

§ 7 Andelsklasser

Fondets formuesmasse er delt inn i følgende andelsklasser:

Andelsklasse	Valuta	Forvaltningsgodtgjørelse
Andelsklasse A	NOK	Fast forvaltningsgodtgjørelse inntil 1,5 %
Andelsklasse B	NOK	Fast forvaltningsgodtgjørelse inntil 1 %
Andelsklasse N	NOK	Fast forvaltningsgodtgjørelse inntil 0,75 %

Hva kjennetegner klasse N?

"Andelsklasse N

Andelsklassen er åpen for investorer som tegner seg gjennom distributører som gjennom avtale med forvaltningsselskapet ikke mottar vederlag fra forvaltningsselskapet....»

2 Referanseindeks

Tematilsyn om kombinasjonsfond i 2016

FINANSTILSYNET
THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Tematilsyn kombinasjonsfond

Oppsummering av tematilsyn med
kombinasjonsfond

	DATE: 30.09.2016

Observasjoner:

- Svært høyt priset aksjeandel
- Liten utnyttelse av allokeringsrammene
- Separat rapportering av rente- og aksjeavkastningen
- Valg av underliggende fond
- **Bruk av referanseindeks**

Bruk av referanseindeks – Hovedpunkter fra likelydende brev 2018

VÅR REFERANSE
18/9914

DERES REFERANSE

DATO
18.12.2018

Likelydende brev til forvaltningsselskap for verdipapirfond - Undersøkelse om bruk av referanseindeks

1. Bakgrunn for undersøkelsen

I 2016 ble det gjennomført et tematisyn rettet inn mot norske kombinasjonsfond. I Finanstilsynets rapport datert 30. september 2016¹ redegjøres det for de observasjoner og vurderinger som ble gjort i forbindelse med tematisynet. I punkt 5 i Finanstilsynets rapport er bruken av referanseindeks for renteeksponering kommentert slik:

"Mange av de norske kombinasjonsfondene benytter Oslo Børs statsobligasjonsindeks som referanseindeks for renteeksponering mot det norske markedet. Kombinasjonsfondenes renteplasseringer er derimot vanligvis i rentepapirer utstedt av finansforetak og industriselskaper, og som innehar både kreditt- og likviditetsrisiko. Oslo Børs statsobligasjonsindeks vil da ikke representere et relevant sammenlikningsgrunnlag ettersom denne indeksen verken har kreditt- eller risiko for manglende likviditet.

Det finnes per i dag ikke en renteindeks som dekker kreditlementet for norske rentepapirer. I den utstrekning fondet benytter en referanseindeks som ikke er relevant, er det Finanstilsynets oppfatning at prospektet, og eventuelt annet markedsføringsmaterieell, må inneholde informasjon om at fondets referanseindeks på rentedelen ikke gjenspeiler risikoen i fondets plasseringer. Det vises blant annet til at prospektet skal inneholde den informasjon som kreves for å kunne foreta en velbegrunnet bedømmelse av fondet og risikoen forbundet ved investering i fondet."

- Renteindekser tilgjengelig
- 96 rentefond og 28 kombinasjonsfond benyttet Oslo Børs Statsobligasjonsindeks
- Ofte ikke egnet som referanse for fondets risiko eller som avkastningsmål
- Manglende informasjon
- Villedende informasjon om fondets resultater
- Oppfølging i 2019

3 Observasjoner fra tilsyn

- Investeringsrådgivning definert i vphl. § 2-3 (4)
  - Omtalt i ESMA «Question & Answers Understanding the definition of advice under MiFID» av 19. april 2010 (Dokument 10-293) og et parallelt utgitt «Feedback Statement» (Dokument 10-294)
  - Lav terskel for investeringsrådgivning
  - Vurderingen skal ta utgangspunkt i hvordan situasjonen fremstår for en fornuftig observatør

- Særlig aktuelt ved en-til-en kommunikasjon der foretaket ikke har tilleggstillatelser
  - Bør dokumenteres
  - Bør kontrolleres av compliance

Plassering i bankinnskudd ved individuell porteføljeforvaltning

- Vesentlig andel (fra 22% - 31,5% over tid)
- Eventuell plassering i kontanter må være avtalt og godt opplyst
- Kontanter bør trekkes ut ved beregning av forvaltningsgodtgjørelsen
«Det er videre Finanstilsynets syn at det i en aktiv forvaltningsportefølje i utgangspunktet ikke fremstår som rimelig å belaste forvaltningshonorarer på midler som plasseres som bankinnskudd over en lengre periode.»
- Særlige interessekonflikter når midlene plasseres i bank som er del av samme konsern

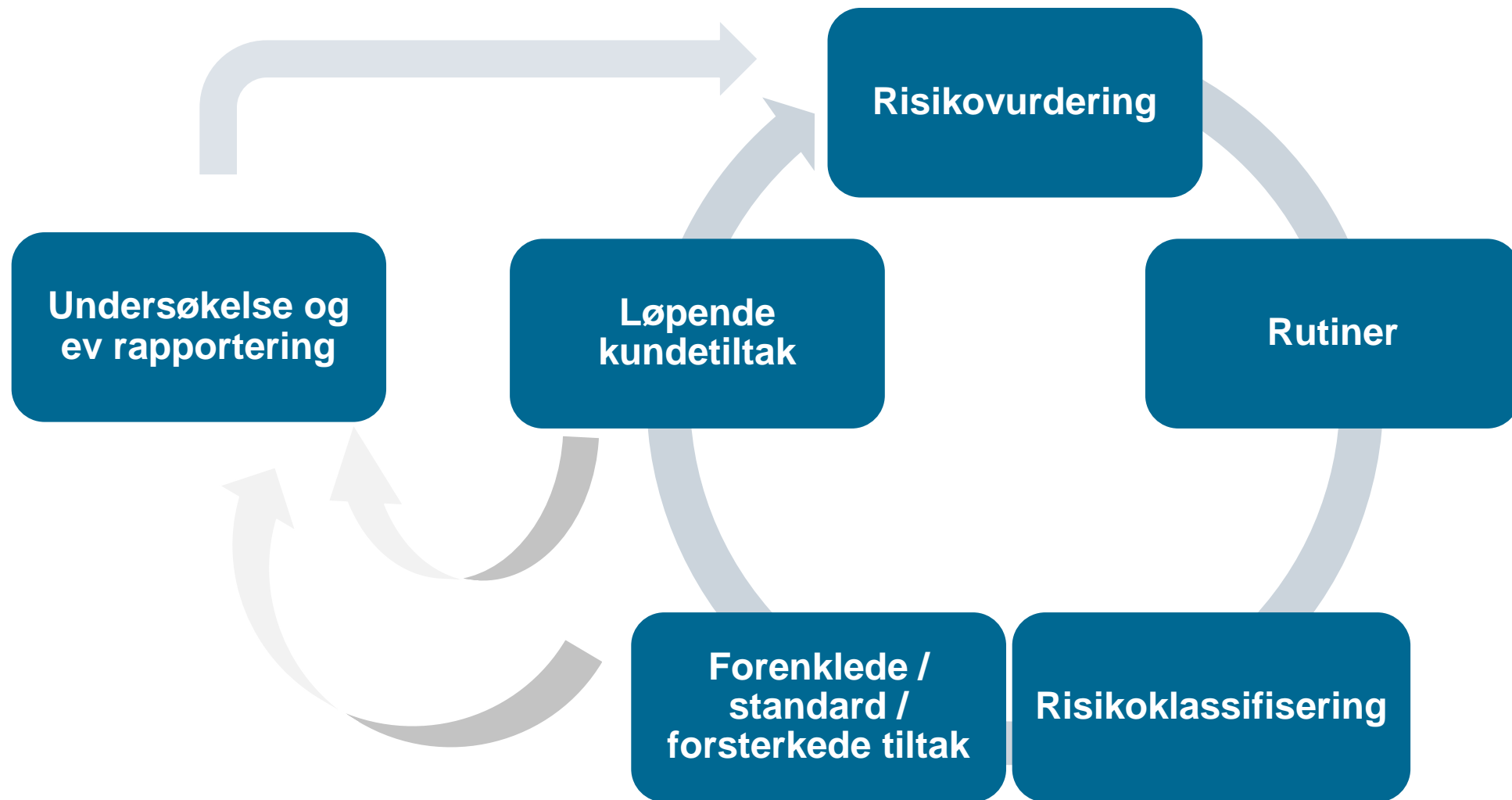
4 Hvitvasking og terrorfinansiering

Regelverk og veiledninger

- Lov og forskrift av oktober 2018
- Rundskriv 8/2019
- Finanstilsynets risikovurdering og nasjonal risikovurdering
- FATF veiledning til securities sector
- Tilsynsrapporter

Foretakenes viktigste plikter

- Risikobasert tilnærming og risikovurdering (§§ 6 og 7)
- Rutiner basert på risikovurderingen (§ 8)
- Risikoklassifisering av kunder (§ 9)
- Kundetiltak (også løpende) og transaksjonsovervåking (kapittel 4 og 5)

Vanlige mangler

- Hvitvaskingsansvarlig i andrelinje
- Dokumentasjon av midlenes opprinnelse og kundeforholdets formål
- PEP-status

Sanksjoner og forvaltningstiltak

Forvaltningstiltak	Administrative sanksjoner	Straff
Pålegg og tvangsmulkt	Overtredelsesgebyr	Foretaksbøter
Ledelseskarantene		Bøter for fysiske rapporteringspliktige
		Bøter eller fengsel for styret, ledere, ansatte mv.

- To banker ilagt overtredelsesgebyr på henholdsvis 9 og 18 millioner
- Syv næringsmeglere ilagt overtredelsesgebyr

5 Overtredelsesgebyr

Overtredelsesgebyr etter verdipapirfondloven

- Verdipapirfondloven § 11-6 tråde i kraft 1. januar 2018
- Brudd på en rekke bestemmelser kan sanksjoneres med overtredelsesgebyr
- Verdipapirfondforskriften § 11-3 veiledende for vurdering og utmåling
- Følger bestemmelsene i forvaltningsloven kapittel IX

6 Periodisk rapportering

Endringer i KRT-1011, kvartals og bruddrapportering

- Nye spørsmål om derivatbruk, bruk av teknikker for effektiv porteføljeforvaltning og likviditetsstyring (årlig rapportering)
- Nytt spørsmål om kompensasjon til fond eller andelseiere (uavhengig av brudd)
- Ny generell sekkepost
- Obligatorisk beskrivelse av brudd, samt eventuelle tiltak (uavhengig av økonomisk tap)
- Fjernet dobbelrapportering fra KRT-1009 og KRT-1011

FINANSTILSYNET

Revierstredet 3
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo

www.finanstilsynet.no

